

Téma: RODINA - POSTAVENÍ A ROLE MUŽE A ŽENY

Ročník: 6. A

Podle RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:

- **Vzdělávací oblasti:** Člověk a zdraví
- **Tématický okruh:** Rodina-život v rodině a mimo ni
- **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana
- **Integrace mezi vzdělávacími obory:** občanská výchova, dějepis, výtvarná výchova

Kompetence:

- **komunikativní** – žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá promluvám druhých, účinně se zapojuje do diskuze, vhodně argumentuje, využívá komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními.
- **k řešení problémů** – žák rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení, sleduje vlastní pokrok, kriticky myslí, výsledky svých činů zhodnotí.
- **sociální a personální** – žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají, dělají.
- **komp. k učení** – žák využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace, uvádí je do souvislostí, porovnává, kriticky posuzuje, pozná smysl a cíl učení.
- **komp. občanské** – žák si je vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- **komp. pracovní** – žák přistupuje zodpovědně k výsledkům pracovní činnosti.

Nyní popište jakým konkrétním způsobem rozvíjí žák kompetence z RVP ZV ve vámi odučené hodině.

- VVC:** - žák vysvětlí, co je to rodina
- žák vysvětlí rozdíl mezi rodinou základní a rozšířenou
  - žák pochopí co je to sociální role
  - žák dokáže formulovat, jaké chování se ve které roli od jedince očekává

Místo realizace: učebna

Časová dotace: 45 min

Pojmy opěrné: rodina, žena, muž, rodiče, děti

Pojmy nové: rodina základní, rodina rozšířená, role, postavení

Didaktické prostředky: učebnice, lístečky se scénářem k situačnímu úkolu

1. Scénář hodiny:

Úvod

- **Motivace** – Každý z nás má v životě vždy nějakou roli (více rolí). Vysvětlíme si, co to v jaké roli jste teď, do jaké se můžete v životě dostat a jak se v ní chovat.
- **Seznámení s cílem hodiny** – vědět, co je to role, dokázat říct v jaké roli žák je, jak se má člověk ve které roli chovat
- **Kontrola žákovské přípravy na hodinu** – nebyla zadána

Hlavní část

- **Procvičování a opakování známého** – hromadné zopakování minulé hodiny, co bylo učivem, co si zapamatovali
- **Expozice** –
Rodina - role muže a ženy
  - co je to rodina
  - rodina základní a rozšířená
  - co je to sociální role x role v divadle, u filmu
  - kresba maminky nebo tatínka v určité situaci
  - rozebírání obrázků
  - každá role vyžaduje určité chování
  - postavení ženy a muže v minulosti a dnes
- **Fixace** – kresba obrázků vlastních rodičů v nějaké roli (při typicky ženské/mužské činnosti)
- **Aplikace** – děti budou v běžném životě znát pojem role a postavení

Závěr

- **Zopakování probrané látky** – shrnutí nejdůležitějších informací, které by si měli z této hodiny odnést. Každý člověk se v životě vždy ocitá v nějaké roli. V každé roli se pak od jedince očekává určité chování.
- **Zhodnocení hodiny** – pochvala žáků, že byli šikovní
- **Zadání úkolů pro příště** – domácí úkol nebyl zadán

2. Stručná osnova hodiny

Fáze hodiny	Činnosti vedoucí k naplnění výukových cílů	forma	metoda	čas	did. prostředky
Úvod	Zapsání do třídní knihy, seznámení se s učivem dnešní hodiny	hromadná	Výklad	4 min.	
Hlavní část	Zopakování si pojmů rodina, ujasnění si pojmu adopce, rodina základní a rodina rozšířená.	hromadná	diskuze	8 min.	Papíry, pastelky
	Co to znamená pojem role – role sociální x role v divadle	hromadná	výklad, diskuze	3 min.	
	Kresba maminky nebo tatínka v určité situaci.	hromadná	výtvarná činnost	15 min.	
	Rozebírání obrázků v kruhu. Povídání si o typických ženských/mužských rolích.	hromadná	diskuze	12 min.	
Závěr	Ještě jednou zopakování si nejdůležitějších informací dnešního učiva. Zhodnocení hodiny, pochvala žáků, rozloučení se se žáky.	hromadná		3 min.	

Literatura:

- Janošková, D. a kol.: *Občanská výchova s blokem Rodinná výchova 6 – učebnice pro ZŠ a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus, 2003
- Nápady z příprav spolužaček Bc. Martyiny Švaříčkové a Bc. Kateřiny Vývodové, *Didaktika rodinné výchovy a výchovy ke zdraví I*, PS 2009.

3. Teoretická příprava na hodinu

Rodina – skupina osob, které jsou spojeny svazky manželství, krve nebo adopce.

r. základní – rodiče + děti

r. rozšířená – rodiče + děti + další příbuzní (babičky, dědečci, tety, strýcové, ...)

r. základní – členové spolu bydlí v jednom domě/bytě

- rodiče jsou zodpovědní za výchovu svých dětí
- děti poslouchají své rodiče
- každý člen rodiny má svá práva a povinnosti
- posláním rodiny je péče a ochrana pro jednotlivé členy v období, kdy nejsou schopni se o sebe postarat

Role

- každý člověk se v životě vždy ocitá v nějaké roli (ve více rolích)
- i když člověk zrovna nic nedělá ocitá se v jisté roli (syn, otec, žák, podřízený, sportovec, lékař...)
- další význam slova „role“ – role v divadle, u filmu
- role typicky ženské/typicky mužské – dnes se více prolínají

V pravěku – muž: lovec, žena: pečovatelka, ochránitelka ohně

Postavení ženy v minulosti: neměla právo na vzdělání, nemohla volit, nemohla chodit do práce a vydělávat peníze, musela se starat doma o děti a domácnost, později nemohla zastávat určité funkce v zaměstnání... Dříve ženy podceňovány.

„muž živitel rodiny“ – v pravěku – lovil mamuty (obživa)

- později – chodil do práce jen muž = nosil domů peníze k uživení rodiny x nakupovat do obchodu chodí spíše žena
- dnes vydělává a živí rodinu i žena (i když muž by měl asi vydělávat více, ale není to pravidlo a nemusí to tak být).

Závěr: Každý člověk se v životě ocitá vždy v nějaké roli a je od něj očekáváno jisté chování, které odpovídá jeho roli.